

Sygn. akt IV CSK 368/17

POSTANOWIENIE

Dnia 8 lutego 2018 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Katarzyna Tyczka-Rote

w sprawie z powództwa Przedsiębiorstwa Usługowo - Budowlanego "S."
Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w S.
przeciwko A.L. i D.L.
o zapłatę,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 8 lutego 2018 r.,
na skutek skargi kasacyjnej strony powodowej
od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...]
z dnia 7 kwietnia 2017 r., sygn. akt I ACa [...],

**odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania i oddala
wniosek pozwanych o zasądzenie kosztów postępowania
kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Powód - Przedsiębiorstwo Usługowo-Budowlane „S.” sp. z o.o. w S. wniósł skargę kasacyjną od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...] z dnia 7 kwietnia 2017 r., oddalającego jego apelację od wyroku Sądu Okręgowego w B.. Sąd Okręgowy oddalił powództwo powodowej spółki o zasądzenie solidarnie od pozwanych A.L. i D.L. kwoty 714.373,85 zł z tytułu wynagrodzenia za wykonanie prac budowlanych. W ocenie Sądów obydwu instancji, wykonane przez powoda prace nie miały charakteru robót dodatkowych. Ekwiwalentem za wykonanie przedmiotu umowy było wynagrodzenie ryczałtowe (§ 8 łączącej strony umowy). Sądy zgodnie wskazały, że w takim wypadku nie można domagać się dodatkowej zapłaty za prace, które stanowiły naturalną konsekwencję procesu budowlanego, także wtedy, gdy wykonawca nie przewidywał ich rozmiarów i kosztów.

Powód zarzucił w skardze kasacyjnej naruszenie art. 386 § 1 k.p.c., art. 227 k.p.c., art. 278 k.p.c., art. 378 § 1 k.p.c., art. 382 k.p.c. w zw. z art. 391 § 1 k.p.c., art. 405 § 1 k.c., art. 632 § 1 k.c., art. 647 k.c., art. 353¹ k.c. w zw. z art. 647 k.c. w zw. z art. 58 § 1 k.c., art. 56 k.c. w zw. z art. 65 § 1 i 2 k.c., art. 60 k.c. w zw. z art. 65 k.c. We wnioskach skarżący domagał się uchylenia wyroku Sądu Apelacyjnego w części oddalającej apelację co do kwoty 370.101,71 zł.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna jest nadzwyczajnym środkiem zaskarżenia, służy ochronie interesu publicznego przez zapewnienie rozwoju prawa, jednolitości orzecznictwa oraz prawidłowej wykładni, umożliwia także uchylenie orzeczeń wydanych w postępowaniu dotkniętym nieważnością lub oczywiście wadliwych. Nie będąc ogólnie dostępnym środkiem zaskarżenia orzeczeń umożliwiającym rozpoznanie sprawy w kolejnej instancji sądowej, poddawana jest wstępnej ocenie w ramach tzw. przedsądu, ustanowionej w art. 398⁹ k.p.c., mającej za cel zbadanie, czy spełnia przesłanki przewidziane w art. 398⁹ § 1 pkt 1 - 4 k.p.c. uzasadniające jej przyjęcie do rozpoznania.

Skarżący uzasadnił potrzebę rozpatrzenia jego skargi wystąpieniem przesłanki z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c., to znaczy oczywistą zasadnością

wniesionego środka zaskarżenia. W jego ocenie Sąd drugiej instancji nie ustalił, jaki był zakres prac zgłoszony przez powoda w pozwie i oparł rozstrzygnięcie na opinii biegłego sądowego z zakresu budownictwa, podczas gdy opinia miała zostać sporządzona także przez biegłego sądowego z zakresu projektowania. Podniósł też, że Sąd Apelacyjny nie dokonał wnikliwej oceny zarzutu naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. i zarzutu sprzeczności ustaleń Sądu pierwszej instancji z treścią zebranego w sprawie materiału. Jego zdaniem, oczywista zasadność skargi wynika także z naruszenia art. 405 k.c. oraz art. 632 k.c. w zw. z art. 647 k.c. przez uznanie, że roboty dodatkowe wchodziły w zakres ceny ryczałtowej, podczas gdy zapłata za nie powinna być dokonana w oparciu o przepisy o bezpodstawnym wzbogaceniu.

Skargę kasacyjną można uznać za oczywiście zasadną wówczas, gdy dla przeciętnego prawnika podstawy w niej wskazane *prima facie* zasługują na uwzględnienie. Wymaga to wykazania, że bez wątpienia miały miejsce uchybienia, na które powołuje się skarżący, a jednocześnie jest pewne, że wywarły one wpływ na treść zaskarżonego orzeczenia, albo gdy podniesione zarzuty jednoznacznie uzasadniają wniesiony środek zaskarżenia. Przy tym konieczne jest również, by wydane orzeczenie było oczywiście błędne, i nie zachodziły żadne inne przyczyny umożliwiające stwierdzenie jego zgodności z prawem.

Przedstawiony przez powoda wywód nie potwierdza takiego stanu rzeczy. Skarżący polemizuje z ustaleniami faktycznymi i oceną dowodów dokonaną w sprawie, co nie może odnieść skutku w postępowaniu kasacyjnym z uwagi na zakaz przewidziany w art. 398³ § 3 k.p.c. Z ustaleń tych wynika, że powód dysponował projektem, który pozwalał mu - jako profesjonalnemu przedsiębiorcy - przewidzieć ogólny zakres robót niezbędnych do ukończenia obiektu. Zaliczały się do nich również te prace objęte powództwem, które powód podjął na podstawie dokumentacji wykonawczej uzyskanej w toku inwestycji. Czynności wynikające z tych materiałów technicznych nie miały charakteru robót dodatkowych, bowiem stanowiły jedynie konsekwencję uszczegółowienia rozwiązań zastosowanych w projekcie budowlanym, a nadto nie prowadziły do zmiany parametrów obiektu. Zgodnie z przyjętymi w umowie stron ustaleniami, ekwiwalentem za wykonanie przedmiotu umowy było wynagrodzenie ryczałtowe (§ 8 umowy), przewidziane w art. 632 § 1 k.c., nie zastrzeżono jednak możliwości jego modyfikacji,

w zależności od zaistnienia konieczności wykonania robót dodatkowych lub zmniejszenia zakresu robót podstawowych. Konsekwencją ukształtowania wynagrodzenia jako ryczałtowego bez takiej klauzuli jest niedopuszczalność podwyższenia go bądź obniżenia, nawet gdyby dochód osiągnięty przez wykonawcę był wyższy od założonego w kalkulacji będącej podstawą określenia wysokości ryczałtu (zob. także wyrok Sądu Najwyższego z dnia 25 marca 2011 r., IV CSK 397/10, nie publ.; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 20 listopada 1998 r., II CKN 913/97, nie publ.). Również zarzuty dotyczące nieprzeprowadzenia dowodu z kolejnej opinii biegłego, dysponującego nie tylko wiedzą budowlaną ale także projektową nie są oczywiste, skoro przedmiotem sporu był zakres wykonania robót budowlanych, a nie projektowych.

Z przytoczonych względów, wobec niestwierdzenia innych przesłanek przemawiających za przyjęciem skargi kasacyjnej powoda do rozpoznania, należało odmówić jej przyjęcia na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c.

Wniosek pozwanych o zasądzenie kosztów postępowania kasacyjnego podlegał oddaleniu. W orzecnictwie Sądu Najwyższego ugruntowany jest pogląd, że nie stanowi odpowiedzi na skargę kasacyjną tak nazwane pismo procesowe, wniesione po upływie ustawowego terminu do dokonania tej czynności. W konsekwencji, nie wywołuje ono skutków w zakresie zawartego w nim wniosku o zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu kasacyjnym, obejmujących sporządzenie i wniesienie odpowiedzi na skargę kasacyjną (art. 167 k.p.c. w zw. art. 398⁷ § 1 k.p.c.) (zob. m.in. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 16 maja 2002 r., IV CKN 1071/00, OSNC 2003, nr 9, poz. 120; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 14 marca 2003 r., V CKN 1733/00, nie publ.; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 7 maja 2003 r., IV CKN 113/01, nie publ.; postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 27 stycznia 2014 r., III SK 38/13, nie publ.).